

Vinnande bidrag i uppsatstävlingen 2024

Av Izabella Brighenti, Na24C

Fred till varje pris

En liten pojke ligger på en gammal säng och lyssnar på krigets sång i en by nära frontlinjen. Hans mamma läser en godnattsaga för lillasyster i soffan. Mamma försöker vara modig, men pojken hör hur hennes röst skälver. Han är rädd, undrar om och när allt bara tar slut. Han förstår inte varför de krigar, han är heller inte säker på hur en tanig liten pojke kan förändra något. Så istället ligger han bara där på sängen, blundar hårt och drömmer sig bort till en värld där dumma soldater inte skjuter små pojkars pappor. Han bryr sig inte om vem som vinner kriget, bara att det får ett slut.

Godhet föder godhet

Min pappa har sedan jag var liten delat med sig av sina favorituttryck och lärdomar, vissa fraser är bättre än andra. Bland uttryck som ”goda personer tänder ljus och sjunger i kör” fanns uttryck som fastnade mer. Ett sådant talesätt han brukar använda är: ”Våld föder våld”. När jag var liten reflekterade jag inte över hur mycket sanning som finns i det där uttrycket. Nu när jag är äldre kan jag äntligen förstå den djupare meningen av ”våld föder våld” och hur det faktiskt beskriver den grymma naturen av vår värld. Principen verkar i alla världsproblem och anledningen till att problemen förblir olösta beror på för lite förståelse för själva innebörden av uttrycket. Hur föds våld från början och vad är det som göder den onda våldscirkeln? Vi fortsätter bara att följa våra rutiner och gamla invanda spår precis som vi alltid gjort och tänker, vad kan lilla jag göra för skillnad? Men det är ju precis det, vi kommer aldrig utvecklas om inte alla bidrar med en liten del för att göra världen till en bättre plats. Einstein sa en gång: ”Galenskap är att göra samma sak om och om igen och förvänta sig ett annorlunda resultat”. Vi *kan inte* fortsätta som vi gör i hopp om att en dag lära känna fred. För fred uppnås inte genom våld, det uppnås genom godhet. Godhet föder godhet.

Kärlek och tillit

Alla har vi gott och ont inom oss, men vad är det som lyfter fram det goda? För vi vill att det goda ska ta över och genomsyra oss. Jag tänker att bra förebilder som skapar trygghet och som inspirerar är viktigt för alla människor, speciellt yngre. Att bli en ond makthavare är en process, man föds inte direkt som Putin men man blir inte heller Putin bara sådär när man är femtio. På samma sätt blir man inte gängkriminell över en natt. I skolan har jag fått höra många gånger av mina lärare att man alltid ska gå till en vuxen man litar på om man behöver hjälp eller har något man vill prata om. Många kanske suckar och himlar med ögonen och tänker: ”Jaja, herregud gamling! Prata för dig själv...”. Men när man väl tänker efter så ligger det mycket i det där. Att hitta rätt väg på egen hand är inte helt lätt, alltför få unga ber om hjälp när de faktiskt behöver. De förlitar sig mer på ytliga bekantskaper än på sina föräldrar eller andra nära. En femtonårig pojke borde sitta hemma i tv-soffan och skratta tillsammans med sin pappa istället för att driva runt i mörka gränder och skjuta andra femtonåriga pojkars pappor. För mig kom min gammelmormor att betyda mycket för mig när jag var liten. Hon var den mest fantastiska personen. Hon var stark och envis samtidigt som hon var försiktig och så omtänksam. Med henne hade jag stunder av skratt, med henne hade jag stunder av gråt. Hon förstod mig alltid, lyssnade bättre än någon annan. Hennes tunna pannkakor med extra mycket glass fungerade som plåster på alla sår, även de som inte syntes på utsidan. När jag var med min gammelmormor var jag glad enda in i själen. Det var en lång period då jag hade det tufft i skolan. I låg- och mellanstadiet kom jag ofta hem och grät. Jag var utanför, helt enkelt. Det var när jag var med min gammelmormor som jag glömde bort allt det där jobbiga som ingen egentligen ska behöva gå igenom, utanförskapet. Jag skulle

ge vad som helst för att få vara i hennes armar igen, att få höra hennes röst. Jag tänker på henne varje dag, men speciellt under mina mest ensamma och ledsamma stunder. För då tänker jag på hur allt det jobbiga skulle kunna suddas ut, bara om hon var här. Jag önskar att jag hade fått mer tid med henne, att hon hade fått se mig växa upp, flytta hemifrån, träffa en riktigt bra kille som hon till en början skulle vara vaksam kring, men som hon senare skulle komma att älska. Jag vet att jag aldrig kommer uppleva hennes varma kramar igen, men de kommer alltid att finnas i mitt hjärta och stärka mig. Jag saknar dig, Gammel.

Vår dystra verklighet

På köksbordet hemma ligger en broschyr utskickad från Sveriges regering: ”Om krisen eller kriget kommer”. När jag såg broschyren för första gången kände jag en våg av obehag, som att kriget kryper närmare inpå. Vi får höra att vi aldrig förr har levt i en så osäker omvärld. Betyder det att vi aldrig har varit så långt borta från fred som nu? Kriget, kriminella gäng och klimathotet förstör hoppet om en ljus framtid. Men vad är lösningen? Finns det ens en lösning? För att kunna lösa både små och stora konflikter i samhället och i världen behöver vi skifta fokuset från allt det som skiljer oss åt till det som förenar oss. Det är genom kärlek och godhet som vi kan förstå varandras perspektiv och det är precis det vi måste göra. När vi löser dilemman i vardagen gör vi det genom att lyssna på och förstå varandra. Om vi är olika, vad spelar det för roll? Kunde vi lösa världsproblem med hänsyn till våra olikheter skulle inte små barn behöva växa upp i skräck och förtryck. Jag vet att det är mycket mer komplicerat än så, men är krig verkligen lösningen? Det känns barbariskt och okunnigt, sjukt korkat helt enkelt. Okej, det finns såklart en lång problematisk historia som ligger till grund för dessa konflikter, men trots all tid som har förflutit så verkar vi inte ha lärt oss någonting. Makt och känslan av storhet driver hänsynslöshet. Det är mänskligheten i ett nötskal; vi är giriga och mycket vill ha mer. Frågan är, hur viktigt är det att ta makten över en bit mark om allt annat är i ruiner? I oroliga tider behöver människor något att tro på, därför är religionen så viktig. Samtidigt som många finner tröst och trygghet i att tro utnyttjas även religionen som en ursäkt för att få mer makt. Terror och förtryck står i vägen för frihet. När jag frågade min lillasyster som är 10 år vad fred betyder för henne svarade hon att fred är när man är snälla mot varandra och att alla får vara med och bestämma. Jag kunde inte ha sagt det bättre själv.

Ljuset i tunneln

En god handling går mycket längre än du kanske tror. Det fick jag lära mig när jag läste artikeln ”Kraften av en god gärning” (Partikular, 2021-04-26) skriven av Linnea Becker. I artikeln berättar Becker; ”En god gärning påverkar alltså den som utför den, men såklart också den som handlingen riktas mot.”. Vidare går det att läsa om hur goda gärningar ger inspiration till ytterliga goda gärningar, den så kallade *dominoeffekten*. Tänk efter, hur skulle världen se ut om alla gav lite mer kärlek? Föreställ dig en värld där alla är vänliga mot varandra och visar förståelse och respekt gentemot andra; där finns ingen plats för ondska. Jag hoppas detta uppmuntrar dig till att le mot någon du inte känner, fråga din vän hur hon mår och att fråga killen som alltid sitter själv i matsalen om han vill äta lunch med mig och dina kompisar. Alla de här handlingarna verkar små, men de kan göra stora skillnader i världen. En person känner sig glad eftersom en främling log mot honom på bussen, en tjej är tacksam för att någon bryr sig om henne och ett barn som tidigare kände sig utanför gör inte det längre. Att kunna se bortom sig själv och sina egna behov är *den sanna gåvan*. Så snälla, vik bort blicken från spegeln och titta istället mot horisonten, för även om ett leende är ett millimeterlångt steg är det fortfarande ett steg närmare en vackrare värld. En värld där vi är lite mindre själviska. En värld där en frihetskänsla är självklar.